

Kinnitatud

Võnnu Lasteaed Värvuke

direktori kk nr 1-2/14

18.09.2018

VÕNNU LASTEAED VÄRVUKE

ÕPPEKAVA

Võnnu 2018

SISUKORD

SISUKORD	2
1. LASTEASUTUSE LIIK JA ERIPÄRA	3
1.1 Üldinfo	3
1.2. Lasteaia eripära	3
2. LASTEAIA ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID	3
3. LASTEAIA ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE PÕHIMÕTTED	4
4. ÕPIKÄSITUS	4
5. RÜHMADE ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS	5
5.1 Lasteaia õppeaasta	5
5.2 Rühmade perioodikava koostamine ja kinnitamine	5
5.3 Päevakava	5
5.4 Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine	6
5.5 Õppe- ja kasvatustegevuse päeviku täitmine	6
5.6 Õppekäikude korraldamise alused	6
6. LASTEAIA ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE SISU	7
6.1 Üldoskused	7
6.2 Valdkondade kokkuvõtlikud suunitlused	8
7. LAPSE ARENGU HINDAMISE PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS	11
7.1 Lapse arengumapi koostamise põhimõtted	11
7.2 Lapse arenguveestluste läbiviimise põhimõtted ja korraldus	12
8. LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED ÕPPEKAVA LÄBIMISEL	13
8.1 Kaheaastased lapsed	13
8.2 Kolmeaastased lapsed	14
8.3 Neljaaastased lapsed	15
8.4 Viieaastased lapsed	16
8.5 Kuueaastased lapsed	18
8.6 Seitsmeaastased lapsed	19
9. LAPSE KOOLIVALMIDUSE HINDAMISE PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS	22
9.1 Koolivalmidus	22
9.2 Frontaalne logopeediline uuring	23
9.3 Koolieeliku arengu hindamine	23
9.4 Lapse koolivalmiduse hindamine	23
9.5 Koolivalmiduskaardi allkirjastamine	23
9.6 Koolivalmiduskaardi säilitamine	23
10. ERIVAJADUSTEGA LAPSE ARENGU TOETAMISE PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS	23
11. LASTEVANEMATEGA KOOSTÖÖ PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS	25
12. LASTEAIA ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD	26

1. LASTEASUTUSE LIIK JA ERIPÄRA

1.1 Üldinfo

1.1. Aadress: 62401 Võnnu alevik Tööstuse 2 Tartumaa

Rühmade arv: 4

1.2 Omandivorm: Kastre valla munitsipaalasutus

1.3 Registrikood: 75010192

1.2. Lasteaia eripära

1.2.1 Lasteaia õppekava rõhutab tervise ja psühho-sotsiaalse keskkonna tähtsust. Laste loovuse arendamist ning tervisedendust toetavad looduskeskkond ja erinevad kasutatavad õppemeetodid ja nende elemendid (hea algus, avastusõpe, Reggio Emilia, üldõpetus, kiusamisest vaba lasteaed, samm-sammult). Oleme lasteaed keset loodust, hindame kodukoha kultuuriväärtusi. Omame suurt õueala, mis võimaldab läbi viia mitmesuguseid lapsi arendavaid tegevusi looduses.

1.2.2 Lasteaia hea psühho-sotsiaalse keskkonna loomine toetub inimestevahelistele lugupidavatele suhetele, usaldusele ja hoolivusele, nii lapse kui täiskasvanu tasandil. Kõige tähtsam on lapse heaolu lasteaias kogu päeva vältel. Õpetajate ja teise töötajate ülesanne on luua hooliv, turvaline, huvitavaid ja arendavaid tegevusi pakkuv keskkond.

1.2.3 Lasteaed kuulub Tervist Edendavate Lasteaedade võrgustikku. Lasteaia tervisedenduse eestvedajaks on Värvukese tervisemeeskond. Tervisesõbralike harjumuste ehk tervisliku eluviisi kujundamine toimub kogu koolieelsel perioodil.

1.2.4 Laste individuaalsete võimete ja oskuste mitmekülgseks arenguks võimaldame mõttemänge ja teisi huviringe.

2. LASTEAIA ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID

2.1. Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk on toetada lapse mitmekülgset ja järjepidevat arengut kodu ja lasteasutuse koostöös.

2.2 Üldeesmärgist lähtuvalt on õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid järgmised:

- Lasteaia lastest kasvavad hoolivad, uudishimulikud ja loovad isiksused
- Luua lapsekeskne lapse kehalist, vaimset ja sotsiaalset arengut toetav arengukeskkond.
- Laps viibib iga päev õues.
- Soodustada lapse suhtlemisoskuse arengut, mille tulemusel kujuneb lapsel vastutus- ja algatusvõime ning eetiline käitumine.
- Mängu, loovtegevuse, eakohase töö ja õppimise kaudu suunata lapse positiivse minapildi ja üldoskuste arengut.
- Eesti ning kodukoha kultuuritraditsioonidele toetudes omandab laps eakohasel tasemel põhiteadmisi ümbritsevast keskkonnast ja tervise hoidmisest/tugevdamisest ning huvitub erinevatest valdkondadest.

3. LASTEAIA ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE PÕHIMÕTTED

3.1 Õppimise käsitluse aluseks meie lasteaias on lapsest lähtuv õpetamine ja kasvatamine. Selles näeme lapse sisemist aktiivsust, mis väljendub huvi tundmisena ümbritseva maailma vastu. Lapsed õpivad erinevalt, seega ei saa eelistada väga kindlalt üht õppimisviisi teisele. Erinevate laste jaoks osutuvad parimaks õppimisel erinevate meetodite ja lähenemiste kasutamine. Olulised on nii õpetamise protsess kui õpitulemus.

3.2 Õppimine on sotsiaalne ja individuaalne protsess – tasakaalustatud isiksuse arengule suunatud kasvatuses on oluline mõlema protsessi arvestamine ja kasutamine, st individuaalsus ning kollektiivsus arenevad omavahelises seoses.

3.3 Õppimisel on rõhuasetus uurimisel ja avastamisel, kus õpetaja pakub lapsele erinevaid võimalusi.

3.4 Laps õpib läbi mängu.

3.5 Arvestame lapse eripäradega.

3.6 Lapsevanemad ja lasteaia personal teevad koostööd ja neil on ühine vastutus lapsele soodsa arengukeskkonna loomisel, tema arengu ja õppimise toetamisel.

4. ÕPIKÄSITUS

4.1 Laps õpib oma keskkonnas aktiivselt tegutsedes. Õppides kujundab ta uusi teadmisi, sh oskusi, väärtushinnanguid, hoiakute jm teadmise vorme ning kujundab ümber nende ja olemasolevate teadmiste vahelisi seoseid. Õppimine toetub:

- 1) lapse kaasasündinud võimetele ja omandatud oskustele
- 2) lapse aktiivsusele ümbritseva maailma tundmaõppimisel
- 3) teiste inimeste hoolivusele, abile ja toetusele

4.2 Koolieelses eas õpib laps praktiliselt tegutsedes, olulisel kohal on õppimine mängu, kaaslaste ja teiste inimestega suhtlemise ja ümbruses toimuva jäljendamise kaudu. Lapse õppimise soodustamiseks on oluline, et

- 1) tegevus tugineb tema huvile ja on vaheldusrikas
- 2) ta saab tegutseda mitmekülgses keskkonnas
- 3) tal on võimalik teha jõukohaseid valikuid ja tegutseda ka ilma täiskasvanute suunamiseta
- 4) talle on kättesaadavad teiste laste ja täiskasvanute nõuanded ja abi.

4.3 Õppe- ja kasvatusprotsessis arendatakse lapse suutlikkust rakendada õpitut edaspidises elus.

Seega luuakse tingimused, et laps saaks:

- 1) seostada oma teadmisi varasemate kogemustega
- 2) kasutada teadmisi erinevates olukordades ja tegevustes
- 3) kasvades ja arenedes läheneda korduvalt samadele teadmistele neid järk-järgult süvendades
- 4) arutleda saadud kogemuste, sh õpitu üle.

4.4 Lasteasutus loob lapse arengut ja õppimist soodustava keskkonna, mis:

- 1) annab lapsele turvatunde ja toetab emotsionaalset heaolu, sh pakkudes eduelamusi
- 2) tagab pedagoogide poolse toe ja küllaldase juhendamise
- 3) pakub erinevaid mängimis- ja harjutamisvõimalusi koos selleks vajalike mängu- ja õppevahenditega
- 4) võimaldab tegutsemist omaette ja koos teistega, nii ruumides kui õuealal.

5. RÜHMADE ÕPPE- JA KASVATUSTEgevuse KORRALDUS

5.1 Lasteaia õppeaasta

5.1.1 Lasteaia õppeaasta algab 1. septembril ja kestab 31. augustini.

5.1.2 Aktiivne õppeperiood toimub 1. septembrist 31. maini. Suvekuudel juunis, juulis ja augustis toimub õpitu kordamine ja kinnistamine ning põhirõhk on mängulistel ning laste liikumisaktiivsust toetavatel õuetegevustel.

5.1.3 Lasteaia tegevuskava kinnitatakse õppeaasta alguses.

Lasteaia aasta tegevuskavas tuuakse välja:

- Tegevused, ülesanded valdkonniti
- Vastutajad
- Õppeaasta põhieesmärgid
- Rühmad ja meeskond

5.2 Rühmade perioodikava koostamine ja kinnitamine

5.2.1 Rühmade nädala/perioodikavad esitatakse lasteaia direktorile eelneva nädala neljapäevaks elektrooniliselt e-keskkonnas ELIIS.

5.2.2 Rühma perioodikava kinnitab lasteaia direktor.

5.2.3 Perioodikavas tuuakse välja:

- Perioodi teema
- Üldoskused
- Valdkonnad
- Planeeritud tegevused
- Eeldatavad tulemused
- Vajalikud vahendid
- Individuaalne töö lapsega ja koostöö lastevanematega
- Nädala/perioodi kokkuvõtte/analüüs

Rühma perioodikavad on paindlikud ja vajadusel võimaldavad teha muudatusi.

5.3 Päevakava

Päevakava			
kell	Oravakesed/Siilikese	kell	Mesimummid/Lepatriinud
7.00-8.30	Laste saabumine, mängud, vestlused vanematega	7.00-8.45	Laste saabumine, mängud, vestlused vanematega
8.30-9.00	HOMMIKUSÖÖK	8.45-9.15	HOMMIKUSÖÖK
9.00-12.00	Planeeritud õppe- ja kasvatustegevused, õues viibimine, vaba ja loovmäng	9.15-12.30	Planeeritud õppe- ja kasvatustegevused, õues viibimine, vaba ja loovmäng
12.00-12.30	LÕUNASÖÖK	12.30-13.00	LÕUNASÖÖK
12.30-15.00	Puhkeaeg	13.00-15.00	Puhkeaeg
15.00-15.40	Ärkamine ja riietumine, mängud	15.00-16.00	Ärkamine ja riietumine, mängud
15.40-16.00	ÕHTUODE	16.00-16.20	ÕHTUODE
16.00-18.30	Tegevused toas või õues, huviring, vestlused vanematega, laste kojuminek	16.20-18.30	Tegevused toas või õues, huviring, vestlused vanematega, laste kojuminek

5.4 Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine

5.4.1 Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel planeerib rühma meeskond perioodikavad teema käsitlemisele vastavalt kindlaks perioodiks.

5.4.2 Rühma perioodikava on kättesaadav e-keskkonnas ELIIS ja vajadusel rühmas.

5.4.3 Rühma perioodikava koostatakse 1.septembrist kuni 31.maini.

5.5 Õppe- ja kasvatustegevuse päeviku täitmine

5.5.1 Õppe- ja kasvatustegevuse päevik on ametlik dokument, mille täitmine on kohustuslik ja korrektne. Päevik täidetakse e-keskkonnas ELIIS tööpäeva jooksul.

5.5.2 Läbiviidud õppe- ja kasvatustegevused kajastuvad päevikus järgmiselt:

- lühike päeva kirjeldus ning õppe- ja kasvatustöö sisu. Märgitakse ära ka muud tegevused (*organiseeritud huvitavad lisategevused, mis on toetanud perioodi eesmärkide rakendumist*). Sissekanded on kooskõlas perioodikavas planeerituga;
- päeva kokkuvõte/ analüüs.

5.5.3 Päevikusse märgitakse igapäevaselt kohalolijad/puudujad, etteteatamata puudumised ja lapse toidukorrad.

5.5.4 Vajaduspõhiselt kantakse päevikusse tagasiside lapse arengu kohta, mis on nähtav ainult konkreetse lapse vanematele.

5.5.5 Lasteasutuse direktor kinnitab päeviku, kindlustab selle süstemaatilise täitmise ja arhiveerib päeviku.

5.6 Õppekäikude korraldamise alused

5.6.1 Õppekäik on õppe- ja kasvatustööd toetav tegevus, mis on kooskõlas lasteaia ja rühma eesmärkidega.

5.6.2 Õppekäigud planeeritakse rühma perioodikavas.

5.6.3 Õppekäigu valmistab ette selle planeerija ja läbiviija, kaasates lapsevanemaid ning arvestades soovituslikke marsruute, laste vanust jms.

5.6.4 Planeerijad ja läbiviijad informeerivad vanemaid õppekäigule minekust, vajadusel palutakse lastevanemate abi.

5.6.5 Õppekäigu korraldajad teavitavad lapsi enne õppekäigule minekut käitumisreeglitest ja ohutusnõuetest. Õppekäigus osalejad (lasteaia töötajad ja lapsed) kannavad tänaval helkurveste.

5.6.6 Kui õppekäik toimub väljaspool alevikku, esitab selle vastutav isik direktorile kinnitamiseks laste nimekirja koos vastutavate isikute ja allkirjadega.

5.6.7 Nimekiri koostatakse kahes eksemplaris, mis allkirjastatakse. Üks eksemplar jääb lasteaeda ja teine võetakse õppekäigule kaasa.

6. LASTEAIA ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE SISU

6.1 Üldoskused

Õppe- ja kasvatustegevuste sisu toetub laste üldoskuste ja valdkondade oskuste arengu toetamisele. Lapse areng võib individuaalselt suuresti varieeruda. Õppekavas eristatakse nelja üldoskuste rühma: mänguoskused, tunnetus- ja õpioskused, sotsiaalsed oskused ja enesekohased oskused.

Üldoskuste kasutusviisid on järgmised:

- 1) aitavad seada eesmärke
- 2) on õppe- ja kasvatustegevuste valiku aluseks
- 3) aitavad hinnata õpisisu eakohasust
- 4) toetab lapse võimete mitmekülgset arendamist
- 5) lapse arengu hindamise abivahend

6.1.1 Mänguoskused

Mäng on eelkooliealiste laste põhitegevus, mille käigus areneb lapse isiksus tervikuna ning kõik psüühilised funktsioonid ja mis vastab kõige paremini lapse vajadustele. Lapse arengu aluseks ongi mäng. Mäng on laste iseseisev, vaba ja spontaanne tegevus tegutsemisrõõmu enda pärast. Lapsed mängivad seepärast, et mäng pakub huvi, pinget ja põnevust. Mängija jaoks ei ole tähtis midagi luua, vaid olulisim on osalemine mängus, võimalus ette kujutada mitmesuguseid sündmusi ning läbi mängida erinevaid rolle ja olukordi.

Mängides areneb lapse mõtlemine, loominguvõimed, kujutlused, arusaamad, mängimine aitab lastel omandada keelt ja arendada sotsiaalseid oskuseid, sealhulgas oskust teha koostööd teiste inimestega. Mäng on lapse kõige loomulikum ja eakohasem õppimise viis. Mängus kujuneb lapsel valmidus õppida ja iga mängukogemus on ühtlasi õpikogemus.

Mängides koos teiste lastega, õpib laps arvestama mängukaaslaste soove ja huve ning kooskõlastama oma mänguideid teiste omadega. Samuti õpib laps alluma mängus valitsevatele

reeglitele, ühise eesmärgi nimel jõude koondama ja teisi aitama. Mängides arenevad ka lapse kehalised võimed.

Mänguoskus on kõigi üldoskuste ning valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus.

6.1.2 Tunnetus- ja õpioskused

Tunnetusoskused on oskused tahtlikult juhtida oma taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni. Erinevaid tunnetusprotsesse (taju, tähelepanu, mälu, arutlemine) on sageli raske eristada, sest nad toimivad koos.

Õpioskuste all mõistetakse lapse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel. Lapsed õpivad erinevates tegevustes osalemisel. Laps õpib läbi mängu, suhtlemise, matkimise, loomise, vaatlemise, uurimise, mõtestamise, katsetamise, harjutamise jms.

6.1.3 Sotsiaalsed oskused

Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskusi teistega suhelda, tajuda iseennast kui ka partnereid, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ja lähtuda eetilistest tõekspidamistest. Peamine osa laste sotsiaalsest arengust toimub suheldes oluliste täiskasvanute ja eakaaslastega. Need suhted omakorda aga asetsevad laiemas sotsiaalses kontekstis, kultuuris ja ühiskondlikes organisatsioonides. Lasteaed on kodu kõrval teine väga oluline lapse sotsiaalse arengu kujundajana. Lasteaia psühho-sotsiaalne keskkond, mida õpetajad loovad, moodustab raamistiku sellele, kuidas lapsed hakkavad käituma üksteise suhtes ning kuidas areneb lapse arusaamine sellest, mis on lubatud, mis mitte. Sarnaselt lapsevanemale tekib lähedane kiindumus suhe ka lasteaiaõpetajaga ning sel kiindumus suhtel on omad mõjud lapse sotsiaalsele arengule. Lapsed, kellel on oma õpetajaga positiivne suhe, suudavad paremini ära kasutada lasteaias olemas olevaid õppimisvõimalusi ning luua nii lasteaias kui ka edaspidi positiivsemaid suhteid eakaaslastega. Kui laps mängib eakaaslastega, siis toimub suhtlemine võrdsega ning laps saab kogemuse, mida tal kuskilt mujalt võimalust saada ei ole. Lapse võime luua positiivseid suhteid kaaslastega on väga oluline sotsiaalse arengu komponent.

6.1.4 Enesekohased oskused

Enesekohased oskused lapse suutlikkust eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist (lapse mina-pildi tekkimine, enesehinnang, eneseanalüüsi oskus).

Enesekohaseid oskuseid omandatakse järk-järgult, seetõttu on see lapsele ning teda suunavale täiskasvanule aeganõudev, kuid samas järjepidev õpetamise, õppimise ja harjutamise protsess. Oluline on sisendada lapsele järjekindlalt usku oma võimetesse ja ülesannetega toimetulekusse, toetada tema eneseteadvuse arengut.

Eneseteenindamine eelkoolieas seostub elementaarsete hügieeni-, riietumis-, söömis- ja korraharjumuste kujundamise ja kinnistamisega kodus kui lasteaias.

Lasteaia päevakava erinevate momentide juurde kuulub ka eneseteenindamise ja tervislike igapäevatoimingute praktiline harjutamine ning lapsele vajalike iseendaga toimetuleku kogemuste kinnistamine. Tähtis on kujundada lastes positiivne suhtumine söömissesse, lõunauinakusse, riietumisse, hügieeni, mänguasjade koristamisse ja korraharjumustesse.

6.2 Valdkondade kokkuvõtlikud suunitlused

Erinevate valdkondade käsitlemise kaudu aidatakse lapsel tundma õppida ja mõistma teda ümbritseva maailma ja tema enda erinevaid tahke. Samuti toetatakse vajalike alustadmiste ja – oskuste ning väärtushinnangute kujunemist, mis aitavad lapsel edaspidi õppimist jätkata ning oma igapäevaste toimingutega hakkama saada.

6.2.1 Valdkond MINA JA KESKKOND

Väikese lapse arengus on olulisel kohal kasvukeskkond ja teda ümbritsevad inimesed, mis mõjutavad tema väärtushinnangute kujunemist, suhteid teiste inimestega ja lapse õppimiskogemusi. Valdkond Mina ja keskkond annab õppeprotsessile temaatilise sisu, mis võimaldab teemade, valdkondade ja eri tegevuste ulatuslikku lõimumist rühmade tasandil lähtuvalt lapsest.

Valdkond Mina ja keskkond sisu:

I. Sotsiaalne keskkond

- 1) Mina ja perekond (mina ise, perekond, sugulased, kodu ja lasteaed, kool)
- 2) Kodu ja kodumaa (kodu, kodukoht, kodumaa)
- 3) Mina ja kultuur (eesti rahva kombed, teised rahvad Eestis ja mujal maailmas, üldnimlikud väärtused ja tunnustatud käitumisreeglid, sallivus ja demokraatia).
- 4) Mina ja tervis

Terviseõpetus ja –kasvatus on eesmärgistatud järjepidev protsess. Tervisesõbralike harjumuste kujunemist toetatakse sihipäraselt lasteaia igapäevatoimingutes ning tihedas koostöös lapsevanemaga.

Terviseõpetus ja –kasvatus lähtub kolmest põhiprintsiibist:

- lapse arengule ja tervisele soodsate tingimuste loomine - eakohane päevakava, küllaldane liikumine värskes õhus ja tervislik toit;
- tervisesõbralike harjumuste kujundamine, lapse arusaamine tervise hoidmise vajalikkusest ja võimalustest;
- koostöö arendamine ja tugevdamine laste, lasteaia personali ja lastevanemate vahel tervisesõbralike harjumuste kujunemisel.

Tervisetemaatika on lõimitud igapäevases õppe- ja kasvatusprotsessis ning on käsitletud erinevate teemanädalatena.

Käsitletavat terviseteemade valdkonnad on: tervis ja tervise väärtustamine; tervislik toitumine; aktiivne liikumine; inimkeha tundmine (sh meeleelundite tundmine ja tervis); emotsioonid (sh toimetulek negatiivsete emotsioonidega); sallivus ja demokraatia; sotsiaalne ja vaimne tervis (sh uni ja puhkus); hügieen ja bakterite maailm, hammaste tervis; turvalisus ja ohutus (ruumides, õuealal, tänaval, looduses); tervisesõbralik/ohutu käitumine, tervist kahjustavate tegevuste vältimine; esmaabi algõpetus.

II. Looduskeskkond

- 1) Mina ja loodus (kodukoha loodus, elus- ja eluta loodus jne).
- 2) Mina ja elukeskkond (muutused looduses, meie igapäevane ilmastik, aastaajad).
- 3) Loodushoid (inimese mõju loodusele, heaperemehelik käitumine).

III. Tehiskeskkond

- 1) Tehnika ja transport (erinevad ehitised, kodutehnika, virtuaalkeskkond).
- 2) Liiklus ja turvalisus ((transportivahendid sh jalgrattad jms, ohutu liiklemine, turvavarustus jms)

Liiklusõpetus – ja kasvatus on eesmärgistatud, integreeritud ja süsteemne protsess, mille käigus laps omandab vajalikud algteadmised, oskused ja harjumused ohutuks liiklemiseks jalakäijana. Tutvub erinevate sõidu- ja transportivahenditega ning nende liikumise omapäraga. Koolieelses eas toimub lapse ohutu käitumise põhitõdede omandamine täiskasvanu eeskujul.

Liiklusõpetuses käsitletavat teemasid on: sõidutee ületamine, ülekäigurada, valgusfoor, liiklusmärgid ja nende tähendused; liikluseeskiri; liiklusvahendite liigid ja nende omapära; turvavarustuse kasutamise vajalikkus (helkur, kiiver, turvatool jms) jalgrattaga liiklemine; lasterühmaga liiklemine tänaval ja ühissõidukis; liiklemine erinevates ilmastikuoludes.

3) Mina ja töö (erinevad ametid, tööriistad ja vahendid).

4) Säästlik tarbimine (jätmed, tarbimine, säästev vahendite/materjalide kasutamine jms).

6.2.2 Valdkond KEEL JA KÕNE

Lapse kõnet ja sõnavara arendatakse kõikides tegevustes (olmetoimingutes, õppekäikudel, vestlustes, vaatlustel, mängudes, kunsti-; liikumise-; muusika-; jne tegevustes). Igas tegevuses on kõnearenduslik osa. Laps omandab kõnet eelkõige täiskasvanut matkides, seega õpetaja kõne peab vastama kirjakeele normidele.

Valdkonna Keel ja kõne sisu:

- Keelekasutus: hääldamine, sõnavara grammatika
- Suhtlemine, jutustamine ja kuulamine
- Lugemine ja kirjutamine, lastekirjandus

6.2.3 Valdkond MATEMAATIKA

Laps vaatleb ja uurib esemeid, nähtuseid ning tunnetab maailma erinevate meeltega. Laps õpib esemeid, nähtuseid kirjeldama: algul täiskasvanu abiga, hiljem iseseisvalt. Lapse kasvades areneb tema sõnavara, eneseväljendusoskus ning ta kirjeldab esemeid järjest detailsemalt.

Matemaatikast arusaamine tugineb reale käelistele, sõnalistele ja mõttelistele tegevustele, mille abil laps hakkab ruumis ja ajas orienteerumisel kasutama erinevaid oskussõnu.

Matemaatika õppesisu koosneb järgmistest põhitegevusest: loendamine, järjestamine, rühmitamine, samaväärse hulga moodustamine, hulga püsimine, mõõtmine, terviku ja osa võrdlemine ning modelleerimine.

Valdkonna Matemaatika sisu:

- Hulgad, loendamine ja arvud, arvutamine
- Järjestamine (erinevad tunnused)
- Rühmitamine (ühised tunnused)
- Suurused ja mõõtmine: pikkus-, massi-, raha- ja ajaühikud
- Geomeetrilised kujundid (ruumilised, tasapinnalised)
- Matemaatiliste jutukeste koostamine
- Numbrid 1-12, liitmine ja lahutamine

6.2.4 Valdkond KUNST

Kunstitegevused (joonistamine, maalimine, voolimine, meisterdamine, kleepimistöö) stimuleerivad lapse loovust ja üldist aktiivsust. Loovus on kunsti(de) süda. Loovus annab lapsele võimaluse innovatsiooniks, interpreteeringuteks, uurimusteks ning analüüsiks. Kunstitegevused arendavad lapse kehataju ja ruumilist mõtlemist, vaatlusoskust ning vormi- ja värvitaju. Laps õpib tundma ja kasutama erinevaid materjale ning töövahendeid, areneb valikute tegemise oskus.

Valdkonna Kunst sisu:

- Kujutamine ja väljendamine, mõtete, tunnete edasiandmine nähtaval kujul
- Kujundamine: objektile esteetilise lisaväärtuse andmine
- Tehnilised oskused: voolimine, joonistamine, maalimine, meisterdamine
- Kunstiteoste vaatlemine, vestlused kunstiteosest, kunstist

6.2.5 Valdkond MUUSIKA

Muusikalis-emotsionaalsete elamuste kaudu arendatakse eelkoolieas lapsel loomingulist aktiivsust, kujundatakse väärtushinnanguid ja sotsikultuurilisi pädevusi. Muusikaõpetuse üheks olulisemaks ülesandeks on luua positiivne hoiak muusikaliste tegevuste suhtes ja kindlustada lapse individuaalsete võimete arengut.

Rahvakalendri tähtpäevade tähistamine ja lastepeod pakuvad lapsele rõõmu, elamusi ning aitavad süvendada rahvustunnet. Lastepidudel osalemine annab lapsele esinemisjulgust ja positiivse emotsionaalse kogemuse.

Valdkonna Muusika sisu:

- Laulmine
- Muusika kuulamine
- Muusikalis-rütmiline liikumine
- Pillimäng

6.2.6 Valdkond LIIKUMINE

Liikumine on lapse igapäevaste mängude ja tegevuste loomulik osa. Läbi liikumise tunnetab laps oma keha, arenevad liigutusoskused ja -võimed. Aktiivne liikumine värskes õhus tugevdab lapse tervist.

Valdkonna Liikumine sisu:

- Kehalise kasvatusel alased teadmised: ohutus, enesekontroll ja hügieen
- Põhiliikumised
- Liikumismängud
- Erinevad spordialad
- Tants ja rütmika

7. LAPSE ARENGU HINDAMISE PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS

1. Lasteasutuse pedagoogiline nõukogu otsustab, milliseid meetodeid kasutatakse lapse arengu hindamisel. Lapse arengu hindamise põhimõtteid tutvustatakse lapsevanematele.
2. Lapse arengu analüüsimise eesmärk on koguda teavet lapse arengu kohta, mida saab jagada pedagoogidega, vanematega, lapsega ja kasutada õppe- ja kasvatusgevuste kavandamisel. Tähtis on mõista iga lapse eripära, tema tugevaid ja veel arendamist vajavaid valdkondi, samuti välja selgitada erivajadused. Last hästi tundes on erinevatel osapooltel võimalik toetada lapse mitmekülgset arendamist. Selleks tuleb vajadusel kokku LAM (lapse arengu meeskond).
3. Lapse arengu hindamine toimub igapäevases õppe- ja kasvatusprotsessis.
4. Lapsi jälgitakse vabamängus, igapäeva- ja õppetegevustes.
5. Logopeed uurib frontaalselt iga õppeaasta algul kõikide lasteaias käivate laste kõnet ja fikseerib tulemused (need kajastuvad lapse arengukaardil). Antud tegevusest lapsevanemaid eraldi ei informeerita. Logopeed selgitab välja kõneliste ja arenguliste erivajadustega lapsed. Teavitab lapsevanemat kirjalikult, kui lapsel on vajadus osaleda logopeedilistes tegevustes. Logopeed määrab abi vajavate lastega töötamise ajakava ja koostab lapsele logopeedilise abi plaani. Logopeedi arendustegevused toimuvad nii individuaal- kui ka grupitegevustena.
6. Lapse arengukaart täidetakse e-keskkonnas ELIIS. Arengukaardist vormub hiljem koolivalmiduskaart. Lapse arengukaarti täidetakse sügisel ja kevadel.

7.1 Lapse arengumapi koostamise põhimõtted

7.1.2 Lapse arengu jälgimiseks koostatakse igale lapsele arengumapp. Arengumapp on informatsiooni kogumiseks lapse arengu kohta lasteasutuses, on lapsega seotud ülestähenduste kogum:

- Aitab märgata lapse eripärasid, tugevusi ja arendamist vajavaid valdkondi, last hästi tundes on

kõigil osapooltel võimalus rohkem lapse arengule kaasa aidata

- Lapsele huvitav tutvuda, kaasa lüüa ja meenus tema arengust ja tegevusest
- On planeerimise ja hindamise vahend lasteaias
- Arengumapp on individuaalse arenguveestluse aluseks lapsevanemaga
- Lapsevanemale jääb mälestus lapse kasvamisest lasteasutuses. *Arengumapp on ajaloolise tähtsusega (mida me üles ei kirjuta see ununeb). Nii tekib ühe lapse ajalugu.*
- Kogu dokumenteerimine on täidetud korrektselt (kuupäevad) näidates lapse arenemist (tuues esile tugevusi ja arengut toetavaid valdkondi ja muud olulist lapse kohta).
- Arengumapi koostamisel on oluline järjepidevus.

7.1.3 Arengumapi struktuur

Täiskasvanute poolt koostatud arengumapp lähtub lapsest, on individuaalne ja võib sisaldada kokkuleppeliselt:

- Tiitelleht
- Lapse arengukaart (ELIISis)
- Lapse arengu vaatluslehed
- Intervjuu lapsega
- Iseenda joonistamine
- Valik lapse loomingust
- Arenguveestluse kokkuvõte
- Lapse saavutused (konkursid, üritused, sporditulemused jm, arengut iseloomustav materjal)

7.1.4 Lapsevanemal on alati võimalus tutvuda oma lapse arengumapiga. Arengumapp käib lapsega kaasas kogu lasteaia perioodi. Arengumapid on individuaalse arenguveestluse aluseks lapsevanemaga.

7.2 Lapse arenguveestluste läbiviimise põhimõtted ja korraldus

7.2.1 Vähemalt üks kord õppeaastas viivad pedagoogid läbi lapse arengu toetamiseks lapsevanemaga arenguveestluse. Arenguveestlus on usalduslik õpetajate ja lastevanemate vaheline vestlus lapse arengut puudutavates küsimustes.

7.2.2 Arengu- ja perevestluse käigus selgitatakse lapsevanemate ja õpetajate ootused, jagatakse teavet lapse kohanemisest, arutletakse lapse arengu ja õppimise tulemuste, tegevuste jms üle ning otsitakse koostöövõimalusi lasteaia ja kodu vahel lapse arendamiseks.

7.2.3 Arenguveestluse ettevalmistus, läbiviimine ja tulemus

- informatsiooni kogumine lapse arengu kohta (lapse arengumapp);
- ajaplaani koostamine (rühma perioodikava);
- lapsevanemale vestluseks küsimustiku koostamine (lähtudes vestluse eesmärgist, kirjalik vormistamine);
- vajadusel lapsevanemale ja õpetajatele vestluse ettevalmistamisleht;
- lapsevanema vestlusele kutsumine; kirjalik koos ettevalmistuslehega (küsimustikuga)
- kokku leppida spetsialistiga (nt logopeed), kelle osalemine on vestlusel vajalik.
- sissejuhatuses meeldiva õhkkonna loomine (väljendada end selgelt, arusaadavalt, vajadusel küsida üle – ma sain aru);

- lapsevanemale antav tagasiside lapsest on positiivne, heatahtlik, aus ja siiras, tunnustades lapse püüdlusi;
- probleemide esitamine konkreetne, kiire ning toetub faktidele, kirjeldusele, arengumapis sisalduvatele materjalidele;
 - küsitakse lapsevanema arvamusi, selgitusi, ettepanekuid;
 - pakutakse omapoolseid sobivaid pedagoogilisi soovitusi õppe- ja kasvatusküsimustes vms.;
 - arengu- ja perevestlusest peab jääma positiivne kogemus;
 - vestluses saadud info on konfidentsiaalne;
 - ettenähtud ajast kinnipidamine; lõpetamine positiivselt, tänuga.
 - saavutatakse lapsevanemaga parem usaldussuhe;
 - kooskõlastatakse nägemus lapse arengust; vajadusel sõnastatakse koos lapse arengut toetavad eesmärgid, kokkulepped mis on kooskõlas lapse arengu eeldatavate tulemustega;
 - vestlus lõpeb kirjaliku lühikokkuvõtte tegemisega ja allkirjastamisega;
 - saadakse tagasiside lasteaia kohta.

7.2.4 Lapse arengu hindamise ja arenguveestluse tulemus dokumenteeritakse „Isikuandmete kaitse seaduses sätestatud tingimustel“. Andmeid (analüüsid, kirjeldused) lapse arengu kohta hoitakse lapse arengumapis, mis asub kõrvalistele isikutele kättesaamatus kohas. Lapse lasteaiaast lahkumisel või kooli minekul antakse lapse arengumapp lapsevanemale. Muud lapse arengut puudutavad vaatlused, tähelepanekud ja märkused hävitatakse lasteaia paberhundis.

8. LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED ÕPPEKAVA LÄBIMISEL

Lapse arengu eeldatavate tulemuste kirjeldamisel vanuste lõikes on lähtutud üldoskustest ja valdkondade eeldatavatest õppetulemustest.

8.1 Kaheaastased lapsed

Mänguoskused

- 1) mängib või tegutseb eakaaslasega kõrvuti
- 2) mängib matkimismänge (nuku söötmine taldrikust jm)
- 3) laob klotse üksteise peale täiskasvanu abiga.

Tunnetus- ja õpioskused

- 1) suudab lühiajaliselt tegutseda ilma täiskasvanu osaluseta
- 2) suudab lühiajaliselt kuulata eakohaseid jutukesti
- 3) osutab nimetatud esemele

Sotsiaalsed ja enesekohased oskused

- 1) joob tassist
- 2) aitab täiskasvanul mänguasju ära panna
- 3) üritab iseseisvalt süüa
- 4) võtab seljast lihtsamaid kinnituseta riideid
- 5) leiab rühmas oma käterätiku ja poti
- 6) jälgib teisi lapsi ja tunneb huvi nende vastu
- 7) teab oma eesnime
- 8) väljendab lihtsaid emotsioone, mis on tugevad ja vahelduvad ruttu

Valdkond Mina ja Keskkond

1) oskab näidata oma kehaosi

Valdkond Keel ja kõne

1) valib ja vaatab pildiraamatut

2) suhtleb 1-2 sõnaliste lausetega nii mängus kui igapäevategevustes

3) kasutab nimi- ja tegusõnu, ase- ja määrsõna (siia, seal, nii)

4) saab aru lihtsatest korraldustest ja täidab neid: anna..., võta..., pane..., jm

5) vastab täiskasvanu küsimustele mis? kes? kus? ühe või kahe sõnalise ütlusega

Valdkond Matemaatika

1) näeb ja leiab esemetes erinevusi (suur ja väike)

2) rühmitab esemeid ühe sarnase tunnuse (värvus, kuju või suurus) alusel

Valdkond Kunst

1) kritseldab pliiatsitega

2) osaleb meelsasti kunstitegevustes

Valdkond Muusika

1) tunneb rõõmu kuulatavast laulust või muusikapalast

2) kuulab ja jälgib õpetaja laulu

3) mängib õpetaja ettenäitamisel lihtsamaid löökpille

Valdkond Liikumine

1) tunneb rõõmu aktiivsest kehalisest tegevusest

4) viskab ja veeretab palli

5) jookseb palli või rõnga järel

6) ronib ja roomab üle ja läbi väikeste takistuste

7) kõnnib abiga trepist üles ja alla

8) oskab sooritada ettenäitamisel lihtsamaid liigutusi: plaksutamine, põlve plaks, kükk

8.2 Kolmeaastased lapsed

Mänguoskused

1) mängib sageli 2-3 lapsega

2) mängib omal algatusel iseseisvalt kuni 15 min

3) kordab ja jäljendab varasemaid kogemusi lihtsas rollimängus

Tunnetus- ja õpioskused

1) plaanib ja organiseerib tegevusi täiskasvanu abiga

2) tegutseb ka omaette, täiskasvanu osaluseta

3) tunneb end ära peegli ees

4) suudab teha valikuid

Sotsiaalsed ja enesekohased oskused

1) paneb (vajadusel abiga) selga ja võtab seljast jope, kampsuni, sokid jm. vajab abi nõõpide, paelte, lukkude puhul

2) paneb oma asjad kokku meeldetuletamisel

3) meeldetuletamisel tänab, palub, tervitab

4) küsib wc-sse, tuleb toime kõrvalise abiga

5) peseb ja kuivatab käsi ja nägu

6) reageerib lihtsatele juhiste ja korraldustele

7) oskab lohutada haiget saanud sõpra

Valdkond Mina ja Keskkond

1) ütleb küsimise korral oma ees- ja perekonna nime

2) vastab õigesti küsimusele, kas ta on poiss või tüdruk

- 3) teab helkuri kasutamise vajalikkust
- 4) oskab nimetada erinevaid ilmastiku nähtusi (sajab lund, vihma jne)
- 5) oskab panna prügi nii ruumis kui looduses prügikasti
- 6) nimetab toiduaineid
- 7) oskab osutamise korral nimetada lille, puud
- 8) oskab näidata looma ja linnu kehaosi

Valdkond Keel ja kõne

- 1) on omandanud põhilise osa keele häälikutest ja grammatilisest struktuurist, kõneleb seostatult, kasutades keele grammatilisi vorme
- 2) osaleb dialoogis
- 3) oskab vastata küsimustele: Kus? Mida teeb?
- 4) keerab ükshaaval raamatulehti
- 5) nimetab tegevusi pildil
- 6) loeb peast või kordab järele 1-2realist luuletust
- 7) kommenteerib enda ja /või kaaslase tegevust 1-2 lausega

Valdkond Matemaatika

- 1) asetab esemeid sisse, peale, alla ja kõrvale
- 2) rühmitab esemeid ühe etteantud tunnuse (värv, kuju, suurus) alusel hulgaks
- 3) näeb ja leiab esemetes erinevusi (suur - väike, peenike – paks, pikk- lühike)
- 4) loendab nelja piires ja tunneb arvude rida 4-ni

Valdkond Kunst

- 1) hoiab rasvakriiti, pliiatsit pöidla ja sõrmega, mitte rusikaga
- 2) kasutab mitmesuguseid töövahendeid: pintsel, pliiats, kriit, jm
- 3) veeretab, mudib ja venitab savi ning plastiliini
- 4) leiab samasuguse vormi ja värviga eseme

Valdkond Muusika

- 1) oskab muusika saatel sooritada matkivaid liigutusi: kass, koer, jm
- 2) liigub koos õpetajaga vastavalt muusika iseloomule
- 3) püüab õpetajaga kaasa laulda

Valdkond Liikumine

- 1) kõnnib trepist üles ja alla
- 2) viskab täiskasvanule palli, lööb seisvat palli jalaga
- 3) kõnnib paaris
- 4) kõnnib üle takistuse
- 5) roomab koordineeritult käte- ja jalgade abiga
- 6) sooritab põhiliikumisi
- 7) teeb harjutusi ettenäitamise ja juhendamise järgi ühises tempos õpetaja ja kaaslastega

8.3 Neljaaastased lapsed

Mänguoskused

- 1) mängib sageli koos 2-3 lapsega, suheldes ~ 15 minutit
- 2) mängides jagab mänguasju ja kooskõlastab mängutegevusi

Tunnetus- ja õpioskused

- 1) suudab osaleda rühma ühistööde teostamises
- 2) järgib lihtsaid reegleid
- 3) plaanib minakeskse kõne abil tegevust ja lahendab probleeme
- 4) saab aru mõistatustest ja lihtsamates piltlikest võrdlustest

Sotsiaalsed ja enesekohased oskused

- 1) paneb jalanõud ise õigesti jalga
- 2) tuleb toime riietumisega, vajadusel palub abi
- 3) lõpetab ebasobiva käitumise ühe meeldetuletuse peale
- 4) palub ja tänab meeldetuletusega, kasutades sõnu “palun”, “tänan”, “aitäh”
- 5) tahab olla iseseisev
- 6) peseb ja kuivatab käsi ilma abita
- 7) tuleb toime tualetis, vajadusel julgeb abi paluda
- 8) korrastab vajadusel mängu ja töökoha
- 9) räägib tunnetest, väljendab oma seisukohti ja mõtteid
- 10) püüab vahel teisi abistada ja lohutada

Valdkond Mina ja Keskkond

- 1) nimetab kohti ja esemeid, mis võivad olla ohtlikud
- 2) oskab nimetada ruume lasteaias ja teab nende otstarvet
- 3) teab, et inimene saab talvel linde ja loomi aidata
- 4) teab valgusfooride tulede süttimise järjekorda ja teab nende tähendusi
- 5) teab sebra tähendust
- 6) teab helkuri kasutamise vajalikkust
- 7) teab eriotstarbeliste sõidukite (kiirabi, politsei, tuletõrje) ülesandeid
- 8) eristab ja nimetab ööd ja päeva

Valdkond Keel ja kõne

- 1) oskab öelda ees – ja perekonnanime
- 2) kasutab 3-5 sõnalisi lauseid, sh koond ja rindlauseid
- 3) jutustab kahe-kolme lausungiga lihtsa jutukese läbielatud või nähtud sündmusest
- 4) mõistab täiskasvanu poolt ette jutustatud teksti
- 5) mõistab ja kasutab lihtsamaid üld- ja liiginimetusi (loomad, sõidukid jne)
- 6) eristab häälikut häälikute reas

Valdkond Matemaatika

- 1) kasutab tagasõnu (all, peal, ees, sees, taga) ruumisuhete tähistamiseks
- 2) laob detaile suuruse järgi
- 3) saab aru võrdlusastmest (ilus, ilusam, kõige ilusam; suur, suurem, kõige suurem)
- 4) sorteerib esemeid rühmadesse ühe etteantud tunnuse järgi (värv, kuju, suurus)
- 5) nimetab ringi, ruutu, kolmnurka
- 6) loendab viie piires ja tunneb arvude rida 5ni

Valdkond Kunst

- 1) kleebib detaile, kujundeid
- 2) lõikab läbi pabeririba
- 3) hoiab pliiatsit õigesti käes
- 4) värvib piirjoonte sees
- 5) käsitseb iseseisvalt voolimismaterjali, veeretab kuule, vorstikesi, pätse
- 6) nimetab ja tunneb põhivärve (punane, kollane, sinine, roheline, must, valge)

Valdkond Muusika

- 1) oskab kasutada löökpille: kõristid, kõlapulgad, tamburiin jms
- 2) laulab vabalt voolava häälega
- 3) alustab, lõpetab laulu teistega üheaegselt
- 4) liigub vastavalt muusika iseloomule
- 5) liigub ringis üksi, paaris

6) kasutab lihtsaid tantsuelemente (galopp, sulghüpped)

7) kordab liisusalme ja luuletusi

Valdkond Liikumine

1) sõrmemängu ajal liigutab iga sõrme

2) kõnnib ja jookseb kooskõlastatud käte ja jalgade liikumisega

3) kõnnib tasakaalupingil

4) ronib varbseinal vahelduva sammuga

5) viskab palli paaris

6) hüppab paigalt kaugust

7) sooritab põhiliikumisi kombinatsioonides ja õpitud harjutustes

8) sooritab koordineerimise, tasakaalu ja osavust arendavaid harjutusi

8.4 Viieaastased lapsed

Mänguoskused

1) Liitub kaaslastega arvestavalt käimasoleva mänguga

2) Järgib mängureegleid

3) Etendab/võtab mängudes erinevaid rolle

4) Mängib fantaasiamänge

5) Organiseerib mängu, määrab reeglid ja kaasab teisi

Tunnetus- ja õpioskused

1) Osaleb ühistegevustes rõõmuga

2) Keskendub huvipakkuvale tegevusele mõnikümmend minutit

3) Püüab korrigeerida oma käitumist või tegevust vastavalt täiskasvanu juhistele

Sotsiaalsed – ja enesekohased oskused

1) Püüab vastuvõetaval viisil toime tulla tugevate tunnetega

2) Saab hakkama lihtsamate konfliktolukordade lahendamisega

3) Väljendab oma emotsioone ja oskab neid nimetada (olen kurb, rõõmus jms)

4) Püüab oodata oma järjekorda rahulikult

5) Kasutab elementaarseid viisakusreegleid (teretab, tänab, palub)

6) Osaleb vestluses, lastes ka teistel rääkida

7) Teab ja püüab järgida rühma reegleid

8) Saab riietumisega iseseisvalt hakkama (va paelte sidumine)

Valdkond Mina ja Keskkond

1) teab oma ees-ja perekonnanime, aadressi, vanemate ja õdede-vendade nimesid

2) teab oma rahvust, oma keelt ning riigi tähtsamaid sümboleid

3) oskab kirjeldada lasteaia õueala ning seal kasutatavaid vahendeid

4) nimetab tervist hoidvaid tegevusi

5) nimetab toiduaineid, mida tuleb iga päev süüa

6) selgitab, miks ei tohi võõrastega kaasa minna ning tundmatuid asju ei puutu

7) oskab nimetada kõiki aastaaegu ning neid iseloomustada

8) mõistab, miks on vaja istutada puid ja taimi

9) teab, kuidas sõiduteed ületada

10) teab lapse jaoks vajalike liiklusmärkide tähendust

11) loetleb tuntumate ametite juurde kuuluvaid töövahendeid

12) oskab nimetada tuttavaid loomi, kirjeldada nende välimust ja öelda, kus nad elavad

Valdkond Keel ja kõne

1) hääldab õigesti kõiki emakeele häälikuid

- 2) moodustab grammatiliselt õigeid lauseid
- 3) suudab määrata hääliku olemasolu sõnas
- 4) suudab jutustada 3 – 5 lausungiga sündmustes oma elus, nähtud või kuulnud jutus
- 5) märkab ja oskab parandada vigu teiste kõnes
- 6) reastab lihtsama pildiseeria ja jutustab selle järgi
- 7) tunneb ja kirjutab mõningaid tähti ja kirjutab oma nime
- 8) teab peast liisusalme ja luuletusi

Valdkond Matemaatika

- 1) järjestab esemeid pikkuse, laiuse, kõrguse järgi
- 2) oskab näha ja nimetada 3-5 eseme ühist tunnust
- 3) oskab kasutada ajamõisteid (eile, täna, homme)
- 4) tunneb ja nimetab vähemalt 8 värvust
- 5) järjestab esemeid suuruse, pikkuse, laiuse ja kõrguse järgi
- 6) näeb ja oskab kirjeldada ruudu ja ristküliku sarnasusi ja erinevusi ning leida sarnaseid kujundeid ümbritsevast
- 7) võrdleb esemete hulki ning otsustab, mida on rohkem kui, vähem kui

Valdkond Kunst

- 1) kasutab töövahendeid: pintsel, pliiats, käärid
- 2) lõikab, voldib lihtsaid kujundeid, voolib kujukesi
- 3) kasutab joonistusvahendeid liigse surveta
- 4) joonistab äratuntavalt maja, inimest, puud jm

Valdkond Muusika

- 1) liigub vastavalt muusika tempo kiirenemisele või aeglustumisele
- 2) laulab ilmekalt, puhta intonatsiooniga
- 3) õppeaasta lõpuks laulab iseseisvalt mõnda aasta jooksul õpitud laulu
- 4) kuulab muusikat ja oskab seda iseloomustada (lõbus, kurb, kõrge, madal jne)
- 5) mängib raskemaid rütmipille (triangel)

Valdkond Liikumine

- 1) kasutab põhiliikumisi aktiivses kehalises tegevuses ja mängudes
- 2) valitseb oma keha ning sooritab tasakaalu, painduvust, osavust arendavaid harjutusi
- 3) seisab ja hüppab ühel jalal, kõnnib päkal, kannal, jala sise- ja välisküljel
- 4) mängib kollektiivseid võistlusmänge
- 5) õpitud tegevustes kasutab ohutuid liikumisviise
- 6) kasutab spordi – ja mänguväljakute vahendeid sihipäraselt
- 7) oskab liikumises kasutada raskemaid elemente: ees ja külgalopp, hüpaksamm

8.5 Kuueaastased lapsed

Mänguoskused

- 1) osaleb ühismängudes, mis nõuavad otsustamist
- 2) tuleb toime erinevate rollide täitmisega; matkib mängus täiskasvanute rolle
- 3) tuleb toime mängureeglite selgitamisega
- 4) osaleb äraarvamismängudes

Tunnetus ja õpioskused

- 1) suudab vestluses oma järjekorda oodata
- 2) suudab tegevusele keskenduda vähemalt 20- 30 minutit
- 3) kasutab tegevusi planeerides sisekõnet
- 4) järgib ühistegevustes reegleid ja suudab neid selgitada

Sotsiaalsed ja enesekohased oskused

- 1) abistab ja kiidab teisi
- 2) sõlmib sõprussuhteid teiste lastega
- 3) hoiab korras õppe- ja mänguasjad
- 4) tunneb ja täidab lauakombeid
- 6) seab endale eesmärged ja üritab neid ellu viia
- 7) eelistab omasoolisi mängukaaslasi, kujunevad esimesed sõprussuhted
- 8) järgib sotsiaalset rutiini

Valdkond Mina ja Keskkond

- 1) teab nädalapäevade järjestust
- 2) nimetab oma lasteaia ja rühma nime
- 3) teab raha otstarvet
- 4) oskab nimetada teisi rahvusi ja keeli
- 5) oskab kirjeldada tähtsamate tähtpäevade tähistamist lasteaias
- 6) teab, miks on vaja prügi sorteerida
- 7) kirjeldab, kuidas hoida enda ja teiste tervist
- 8) teab, millised toiduained tekitavad hambauke
- 9) teab ja kirjeldab, kuidas tegutseda ohuolukorras
- 10) seostab muutusi looduses aastaegade vaheldumisega ning oskab neid kirjeldada
- 11) oskab kirjeldada oma teekonda kodust lasteaeda
- 12) soovib osaleda looduse korrastamise
- 13) oskab nimetada ja kirjeldada aias ja metsas kasvavaid taimi

14) nimetab tuntumaid erineva elupaiga ja viisiga loomi ning kirjeldab nende välimust

Valdkond Keel ja kõne

- 1) kirjutab loetavalt oma ees – ja perekonnanime
- 2) tunneb enamuse tähtedest
- 3) oskab hääldata, määrata hääliku olemasolu ja asukohta sõnas (v.a häälikuühenditega sõnad)
- 4) oskab sünteesida häälitud sõna
- 5) jutustab isiklikest kogemustest ja oskab oma joonistust kirjeldada
- 6) suunab kõnega kaaslaste tegevust, annab hinnangut
- 7) oskab tuletada sõnu (triip – triibuline jne)

Valdkond Matemaatika

- 1) võrdleb arve (on suurem kui, on väiksem kui)
- 2) oskab vähendada ja juurde panna 1 – 3 piires
- 3) nimetab arve 1-10
- 4) loendab hulga elemente 1 -10-ni
- 5) oskab esile tuua erinevaid ja sarnaseid tunnuseid
- 6) oskab esemed olulise tunnuse järgi grupeerida
- 7) mõõdab pikkust, laiust, kõrgust kokkulepitud mõõtevahendiga
- 8) järjestab raskuse ja paksuse järgi

Valdkond Kunst

- 1) lõikab välja lihtsamaid kujundeid
- 2) oskab joonistada kujundeid
- 3) voolib loovalt
- 4) oskab kasutada pliiatsiteritajat
- 5) murrab paberi kokku joont mööda

Valdkond Muusika

- 1) oskab tantsusamme ja kasutab neid erineva iseloomuga tantsudes: rõhksamm, hüpaksamm, galopp
- 2) oskab välja mõelda uusi liigutusi laulumängude juurde
- 3) laulab ilmekalt erineva iseloomuga laule (vaikselt, valjult, kiirelt, aeglaselt)
- 4) julgeb esineda üksi solistina
- 5) tantsib polkasammuga
- 6) oskab kirjeldada muusika iseloomu

Valdkond Liikumine

- 1) käsitseb mängu ja spordivahendeid juhendatud aktiivsetes tegevustes ja loovmängudes
- 2) säilitab dünaamilistes harjutustes tasakaalu
- 3) ronib varbseinal ja vahelduva sammuga ja täidab lisaülesandeid
- 4) püüab, viskab, põrgatab palli
- 5) hüppab kaugust hoojooksult ja paigalt
- 6) teab ja kasutab mõisteid õpitud terminoloogia piires (kõhuli lamang, harkiste)

8.6 Seitsmeaastased lapsed

Mänguoskused

- 1) tunneb mängust rõõmu ning on suuteline mängule keskenduma
- 2) rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast
- 3) algatab erinevaid mänge ja arendab mängu sisu
- 4) täidab mängudes erinevaid rolle
- 5) järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada
- 6) suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele
- 7) tunneb rõõmu võidust ja suudab taluda kaotust võistlusmängus
- 8) kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid

Tunnetus – ja õpioskused

- 1) saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg), tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna
- 2) mõtleb nii kaemuslik-kujundlikult kui ka verbaalselt, saab kuuldust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi
- 3) tegutseb sihipäraselt, on suuteline keskenduma kuni pool tundi
- 4) kavandab ja korraldab oma igapäevategevusi ja viib alustatud tegevused lõpuni
- 5) tegutseb uudses olukorras täiskasvanu juhiste järgi
- 6) suhtub õppimisse positiivselt – tahab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada
- 7) rühmitab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel
- 8) kasutab materjali meeldejätmiseks kordamist

Sotsiaalsed oskused

- 1) püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses
- 2) tahab ja julgeb suhelda – huvitub suhetest ja tunneb huvi teiste vastu
- 3) hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise
- 4) osaleb rühma reeglite kujundamisel
- 5) oskab teistega arvestada ja teha koostööd
- 6) loob sõprussuhteid
- 7) saab aru oma-võõras-ühine tähendusest
- 8) teeb vahet hea ja halva käitumise vahel
- 9) mõistab, et inimesed võivad olla erinevad

10) järgib kokkulepitud reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme

11) selgitab oma seisukohti

Enesekohased oskused

1) suudab oma emotsioone kirjeldada ning tugevaid emotsioone, nt rõõmu, viha, sobival viisil väljendada

2) kirjeldab enda häid omadusi ja oskusi

3) oskab erinevates olukordades sobival viisil käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele

4) algatab mängu ja tegevusi

5) tegutseb iseseisvalt ja vastutab oma käitumise eest

6) teab, mis võib olla tervisele kasulik või kahjulik ning kuidas ohutult käituda

7) saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused

8) kasutab erinevaid vahendeid heaperemehelikult ning tegevuse lõppedes koristab enda järelt

Valdkond Mina ja keskkond

1) tutvustab ja kirjeldab iseennast, enda omadusi, huvisid jms

2) kirjeldab oma kodu, perekonda ja peretraditsioone

3) nimetab ja kirjeldab erinevaid ameteid

4) nimetab Eesti riiklikke sümboleid ja rahvatraditsioone

5) mõistab, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused

6) oskab eristada igapäevaelus tervisele kasulikku ja kahjulikku

7) julgeb keelduda (ühis)tegevus(t)est, kui osalemine on ennast ja teisi kahjustav või ohtlik

8) kirjeldab, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist

9) järgib isikliku hügieeni nõudeid, sealhulgas hammaste hoidmist ja hooldamist

10) suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolival viisil ning käitub seda säästvalt

11) kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi, seeni ja loomi

12) kirjeldab loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites: ööpäev, nädal, aastaring

13) selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad

14) selgitab ilmastikunähtuste sõltuvust aastaegadest, öö ja päeva vaheldumisest

15) mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale

16) kirjeldab võimalikke ohte kodus, veekogul, liikluses jm

17) teab, kuidas jalakäijana ohutult liigelda ning jalgrattaga lasteaia õuealal sõita

Valdkond Keel ja kõne

1) tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel; arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise

paigaga

2) saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobival viisil reageerida

3) suudab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda

4) jutustab pildi, kuuldu teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid,

vahendab ka oma tundeid

5) kasutab kõnes liitlauseid

6) kasutab kõnes kõiki käände- ja pöördevorme ainsuses ja mitmuses

7) valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada

8) hääldab oma kõnes ja etteõeldud sõnade kordamisel õigesti kõiki emakeele häälikuid

9) tunneb tähti ja veerib kokku 1–2-silbilisi sõnu, tunneb kirja pildis ära mõned sõnad

10) kirjutab joonistähedega 1–2-silbilisi sõnu õigesti järjestatud ühekordsete tähtedega

11) teab peast emakeelseid luuletusi ja laule

Valdkond Matemaatika

1) määrab esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotab esemeid kahe erineva tunnuse järgi

2) võrdleb hulki, kasutades mõisteid *rohkem, vähem, võrdselt*

3) teeb 12 piires loendamise teel kindlaks esemete arvu, teab arvude 1–12 järjestust ja tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada

4) liidab ja lahutab 5 piires ning tunneb märke +, –, =

5) koostab kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukesti

6) järjestab kuni viit eset suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm)

7) rühmitab esemeid asendi ning nähtusi ja tegevusi ajatunnuse järgi

8) kirjeldab enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteerub ruumis, õuealal ja paberil

9) oskab öelda kellaega täistundides

10) nimetab nädalapäevi, kuid, aastaaegu, teab oma sünnikuud ja -päeva

11) mõõdab esemete pikkust kokkulepitud mõõduühikuga (samm, pulk, nõör vms)

12) eristab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (euro, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja teab,

kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse

13) leiab erinevate kujundite hulgast ringi, kolmnurga, ristküliku, ruudu ning kera ja kuubi, kirjeldab

neid kujundeid

Valdkond Kunst

1) leiab ümbritseva vaatlemisel erinevaid detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab ümbritsevat vabalt valitud viisil

2) väljendab joonistades, maalides, voolides ja meisterdades meeleolusid ja fantaasiaid

3) kasutab kunstitöö loomiseks erinevaid vahendeid

4) kujutab inimesi neile iseloomulike tunnuste kaudu

5) keskendub alustatud tegevusele ja loob oma kunstitöö

6) loob esemeid erinevaid tehnikaid ja materjale kasutades ning räägib nende otstarbest

7) koostab ise või valib tööst lähtuvalt sobivad motiivid või vahendid eseme kaunistamiseks

8) kirjeldab kunstiteoseid, nende värve ja meeleolu

Valdkond Muusika

1) laulab ilmekalt loomuliku häälega ja vaba hingamisega

2) laulab eakohaseid rahva- ja lastelaule nii rühmas/ansamblis kui ka üksi

3) suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat iseloomustada

4) eristab kuulmise järgi laulu ja pillimängu

5) eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille

6) mängib eakohastel rütmilise ja meloodiapillidel õpitud lauludele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge

7) mängib lastepillidel ja oskab mängida ka pilliansamblis

8) liigub vastavalt muusika meeleolule

9) väljendab ennast loovalt muusikalis-rütmilise liikumise kaudu

Valdkond Liikumine

1) keskendub sihipäraseks kehaliseks tegevuseks

2) peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutusreeglitest, valides sobivad paigad ja vahendid

3) sooritab põhiliikumisi pingevalt, nii et liigutused on koordineeritud, rütmilised

- 4) sooritab painduvust, kiirust, vastupidavust ja jõudu arendavaid harjutusi
- 5) säilitab tasakaalu paigal olles ja liikumisel
- 6) kasutab harjutuste sooritamisel mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses kasutab domineerivat kätt
- 7) matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel
- 8) sooritab üheaegselt kaaslasega rütmiliikumisi
- 9) liigub vastavalt enda tekitatud rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga
- 10) kasutab liikumisel erinevaid vahendeid (lindid, rätikud, rõngad, suusad, kelgud jne)
- 11) mängib sportlike elementidega mängu (korvpall, jalgpall jne)
- 12) peab kinni kokkulepitud mängureeglitest
- 13) nimetab erinevaid spordialasid ja Eesti tuntumaid sportlasi

9. LAPSE KOOLIVALMIDUSE HINDAMISE PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS

9.1 Koolivalmidus

Koolivalmidus on valmisolek minna mänguliselt põhitegevusele üle õpitegevusele. Valmisolek õpingute alustamiseks kujuneb samm-sammult kogu koolieelse perioodi jooksul. Valmisoleku kujunemist mõjutavad nii sünnipäraseks eeldused ja võimed kui ka kasvukeskkond, milles laps igapäevaselt elab ja areneb.

9.1.1 Lapse arengut jälgitakse lasteaias pedagoogide ja logopeedi poolt kogu koolieelsel perioodil.

9.1.2 Koolivalmiduse hindamiseks viiakse läbi:

9.1.3 Koolieeliku vaatluslehepõhine hindamine, mille käigus rühmaõpetaja(d), muusika- ja liikumisõpetaja selgitavad välja:

- 1) Lapse arengu taseme õppekavas sätestatud üldoskustes ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkonnaoskustes. Selgub rühma üldine tase ja laste hulk, kes vajavad individuaalset tööd.
- 2) Kordusvaatluse läbiviimine näitab lapse arengut õppeaasta jooksul ja õpetamise efektiivsust.

9.1.4 Kontrollitud joonistuse vaatlus, mis näitab

- 1) Lapse kognitiivset arengut: sõnavara, verbaalsest instruksioonist arusaamist, mälu, arusaamist matemaatilistest mõistetest, joonistamis- ja kirjutamisoskust, oskust töötada paberi ja pliiatsiga, orienteerumist paberil.
- 2) Lapse sotsiaal-emotsionaalset arengut: iseendaga toimetulekut, grupis töötamise oskust, käitumisreeglite tundmist, kohanemist uue keskkonna ja inimestega, tähelepanu ja kontsentratsioonivõimet, korraldustest arusaamist ja oskust nende järgi tegutseda.

9.2 Frontaalne logopeediline uuring

Frontaalse logopeedilise uuringu käigus hindab lasteaias logopeed:

- 1) lapse sõnavara ja väljendusoskust;
- 2) kõne morfoloogilise ja süntaktilise arengu taset;
- 3) hääldust ning teksti mõistmist;
- 4) lugema ja kirjutamise eeldusi,
- 5) kognitiivseid võimeid.

9.3 Koolieeliku arengu hindamine

Viiakse läbi kaks korda õppeaastas, sügisel ja kevadel. Saadud tulemused lisatakse arengumappi, arengukaart täidetakse ELIISis. Antud tulemuste põhjal antakse tagasisidet lapsevanemale.

9.4 Lapse koolivalmiduse hindamine

Saadud arengu tulemusi kirjeldatakse üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades lapse koolivalmiduse kaardil, tuues välja lapse tugevused ja arendamist vajavad küljed. Koolivalmiduskaardile märgitakse lapse lasteasutuses viibitud ajaperiood.

9.5 Koolivalmiduskaardi allkirjastamine

Selle koostamisel osalevad isikud: rühmaõpetajad, muusika- ja liikumisõpetaja, logopeed, lapsevanem (eeskostja) ja lasteasutuse direktor.

9.6 Koolivalmiduskaardi säilitamine

Koolivalmiduskaarti säilitatakse lasteasutuses viis aastat.

10. ERIVAJADUSTEGA LAPSE ARENGU TOETAMISE PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS

10.1 Laps on arenguliste erivajadustega kui tema võimed, tervislik seisund või muud omadused (sh keha-, kõne, meele- või kognitiivne puue, emotsionaalsed ja käitumisraskused, üld- või erianekus, keeleline või kultuuriline taust) erinevad sedavõrd, et tavapärase õpikeskkond ning õppe- ja kasvatustöö ei toeta tema võimete arengut piisavalt. Lapse varane erivajaduste või andekuse määramine ning vastava arendustegevuse alustamine annavad parema võimaluse lapse arengu ja õppimise toetamiseks.

10.2 Et toetada lapse võimetekohast ja mitmekülgset arengut on vajalik tal võimaldada jõukohaselt osaleda õppe- kasvatustöös, võivad olla vajalikud muutused:

- eesmärgistuses,
- oodatavates tulemustes,
- õppekorralduses.

10.3 Selleks, et eelkooliealisele lapsele pakkuda võimetekohast kvaliteetset alusharidust, on vaja välja selgitada nende laste individuaalne võimekus, selle suhe eakohasusega ning individuaalsust arvestavalt kaasata laps õppe-kasvatustöö protsessi.

10.4 Võrdselt toetamist vajavad nii andekad kui ka ealises arengus mahajäänud lapsed. Õigeaegse sekkumisega ennetatakse käitumis- ja suhtlemisraskusi. Mida varem lapse hariduslikke erivajadusi märgatakse, kirjeldatakse ja arendustööd alustatakse, seda paremad on lapse võimalused toime tulla igapäevaelus ja koolis.

10.5 Lapse arengu toetamise meeskond

1) Tagamaks lapsele parima arengukeskkonna loomist on Võnnu lasteaias Värvuke loodud LAM (lapse arengu meeskond).

2) LAM koguneb vastavalt vajadusele.

10.6 Lapse arengu hindamine, varajane sekkumine ja toetamine, sh LAM

Laste arengut toetavad tingimused püütakse tagada kolmetasandiliselt, kus iga eelnev tasand on baasiks järgneva tasandi tõhusaks toimimiseks.

I Märkamise ja esialgne toetamine

- laste arengu jälgimine rühmas

- võimaliku mahajäämuse, eripärasuse või andekuse õigeaegne avastamine
- lapsevanema (-te) kaasamine probleemi olemuse selgitamiseks
- õpetajad ja teised rühma töötajad
- lasteaia logopeed
- rühmasiseses töös on tähtsaim õpetajate ja teiste rühma töötajate suhtumine erivajadusega lapsedesse, suutlikkus märgata ja soov toetada teistest erinevat last.

II Erivajaduse hindamine, täpsem vajaduste väljaselgitamine, nõustamine

- pedagoogilis-psühholoogiline hindamine
- toimuvad täiendavad uuringud, mille käigus hinnatakse konkreetse lapse arengutaset täpsemalt
- vajadusel erivajadusega lapse suunamine tugiteenuste keskusesse, kus konkretiseeritakse eriabi vorm ja maht. Võimalusel luuakse kohapeal vastavalt erivajadusele sobivad tingimused.
- samasse pöörduvad ka koolipikenduse taotlejad
- kõne- ja keelearengu probleemidega lastega viiakse läbi süvendatud kõneuuringud
- vajadusel soovitatakse lapsel pöörduda uuringuteks eriarstide (silma-, kõrvaarst, neuroloog) poole
- lapse perearst
- erinevad meditsiini eriala spetsialistid
- lasteaia logopeed
- rühmaõpetajad
- liikumis- ja muusikaõpetaja
- lapsevanemad
- lasteaia juhtkond

Enne erispetsialistide kaasamist toimub vajadusel LAM meeskonnaga täpsustav rühma-ja /või lasteaiasisene olukorra hindamine(korduv ja täpsem lapse käitumise vaatlus erinevates tingimustes, last ja tema kasvukeskkonda puudutava lisateabe kogumine, lapse võimete ja oskuste analüüs). Kõik last puudutavad küsitlused, vaatlused, uuringud viiakse läbi ainult lapsevanema koostöös ja nõusolekul.

III Lapse arengu tasemele vastav õpetus e. sekkumine.

- arengukeskkonna kujundamisel arvestatakse last uurinud spetsialistide ja/või nõustamiskomisjoni soovitusi ning lapsevanemate soove ja arvamusi.
 - individualiseerimise võimalusteks on
- individuaalne lähenemine rühmaõpetajate ja teiste töötajate poolt,
 - tegevuste individualiseerimine ja diferentseerimine
 - õppekasvatustegevuse mahu optimeerimine - vajadusel tugiisiku teenuse rakendamine
 - lapsevanema kaasamine arendustegevusse
 - rühmaõpetajad ja teised töötajad
 - muusika- ja liikumisõpetaja
 - lasteaia juhtkond
 - lapsevanemad

Kogutud teabe põhjal leitakse erivajadusega lapsele ja perele sobiv sekkumise viis.

10.7 Erineva keelelise ja kultuurilise taustaga lapse toetamise põhimõtted

- Pedagoogid toetavad erineva keele- ja kultuuritaustaga peresid eesti keele ja kultuuri tutvustamisel ja väärtustamisel.

- Teistele rühma ja lasteaiakaaslastele omakorda tutvustatakse lapse päritolumaa kultuuri ja kombeid. Erinevat kultuuri-ja keeletausta peetakse väärtuseks.
- Lapsed kasvavad vastastiku mõistmise ja sallivuse õhkkonnas.
- Lasteaia pedagoogid koostöös logopeediga kasutavaid sobivaid meetodeid.
- Keeleõppe toetusse kaasatakse ka lapse pere.

10.8 Andekate laste toetamise põhimõtted

- Andekad lapsed saavad õppeprotsessis vajadusel rohkem, keerulisemaid ja süvenemist nõudvaid (lisa) ülesandeid.
- Last suunatakse ise teavet otsima ja seda hiljem rühmakaaslastega jagama.
- Leitakse võimalusi, et laps saaks kasutada oma tugevusi, fantaasiat, loovust või oskusi rakendades valida vahendeid ja väljundeid tegevusteks.

11. LASTEVANEMATEGA KOOSTÖÖ PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS

11.1. Koostöö lapsevanematega toetub partnerlussuhete loomisele. Pedagoogid ja lapsevanemad vastutavad vastastikuste heade suhete loomise ja arendamise eest. Igapäevane suhtlemine, lugupidamine, lapse huvide ja erinevustega arvestamine toetab positiivsete suhete kujunemist.

Perekond kannab peamist vastutust lapse kasvatuse, hoolitsuse ja arengu eest.

11.2 Tähtis on õpetaja ja lapsevanemate esmane kohtumine. Esimese sammu koostöö loomiseks teeb õpetaja. Hea koostöö aluseks on õpetaja professionaalsed suhtlemisoskused, positiivne hoiak ja oskus ennast vanematele arusaadavaks teha.

11.3 Koostöö lapsevanemaga algab enne lasteaeda tulekut. Laps ja lapsevanemad saavad tutvuda lasteaia, lapse rühma ja õpetajatega ning lasteaeda puudutavate dokumentidega.

11.4 Koostöös lastevanematega arutatakse läbi tähtsamad üritused, õppekäigud ning uute laste puhul rühmas kehtivad kokkulepped.

11.5 Lapsevanematega suhtlemise võimalused:

- individuaalne vestlemine lapse tuleku ja lahkumise ajal
- personaalsed kirjalikud teated vanematele
- oluline info rühma teadetetahvil
- elektrooniline kirjavahetus (e-meil, rühma list)
- lastevanematega kohtumine kindlaksmääratud ajal
- lapse arenguestlus
- lastevanemate nõustamine ja koolituste läbiviimine
- avatud uste päevad rühmas ja lasteaias
- lastevanemate osalemine lasteaia- ja rühmaüritustel
- lastevanemate koosolekud sügisel ja kevadel

11.6 Vajadusel toimub lasteaias lapsevanemate nõustamine õppe- ja kasvatustöö küsimustes (edaspidi pedagoogiline nõustamine). Pedagoogiline nõustamine on aktiivne koostöö protsess lapsevanemaga, et leida lahendusi kasvatusprobleemidele või võimaldada tal paremini toime tulla laste kasvatamisega.

11.7 Õppeaasta algul valivad iga rühma lapsevanemad ühe liikme ja asendusliikme lasteaia hoolekogusse. Hoolekogu koosolekud toimuvad vähemalt üks kord kvartalis.

11.8 Lapsevanemaid kaasatakse läbi hoolekogu lasteaia arengu- ja õppekava kujundamisse ning arendustegevusse. Lasteaias viiakse süsteemselt läbi lastevanemate rahulolu uuringuid.

12. LASTEAIA ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

12.1 Lasteaia õppekava muudatused kooskõlastatakse pedagoogilise nõukogu ja hoolekoguga iga õppeaasta alguses.

12.2 Lasteaia õppekava kinnitatakse direktori käskkirjaga.

Lisa 1. Lapse arengukaart